

LISINSKI
SUBOTOM
UVIJEK
LISINSKI
NEPROCJENJIV DOŽIVLJAJI

JOSIP ŠTOLCER SLAVENSKI
Koncert u povodu 120. obljetnice rođenja

RELI
FOLIO
GOS
NIJA

KONCERTINA DVORANA CONCERT HALL

LISINSKI

NEPROCJENJIV DOŽIVLJAJI | INVALUABLE EXPERIENCE

Simfonijski orkestar, Zbor i solisti Muzičke akademije
Sveučilišta u Zagrebu | Mladen Tarbuk, dirigent

U subotu, 9. travnja 2016., u 19 i 30 sati

Koncert se održava pod visokim pokroviteljstvom Grada Zagreba

U produkciji:

U suradnji s:

Filozofskim fakultetom

Katoličkim bogoslovnim fakultetom

Srpskom pravoslavnom crkvom (Mitropolija zagrebačko-ljubljanska)

Židovskom vjerskom zajednicom Bet Israel

Budističkim društvom Shechen

Islamskom zajednicom u Hrvatskoj

Multimedijalnim institutom Zagreb

U realizaciji projekta pomogli:

Dr. sc. Hrvoje Jurić (Filozofski fakultet u Zagrebu), mr. sc. Jasminka Domaš (Židovska vjerska zajednica Bet Israel), Mihajlo Pažanin (Budističko društvo Shechen), prof. dr. sc. Katarina Koprek (Katolički bogoslovni fakultet), jerođakon Jerotej Petrović (Srpska pravoslavna Crkva, manastir Kovilj, Bačka eparhija), mr. sc. k. hfz Aziz Alili (Islamska zajednica u Hrvatskoj), Petar Milat (Multimedijalni institut Zagreb), Tea Kulaš (studentica 4 g. muzikologije MA) i Daniela Perković (studentica 4 g. muzikologije MA)

PROGRAM

JOSIP ŠTOLCER SLAVENSKI

CHAOS

za veliki orkestar i orgulje

Solistica:

Tea Kulaš, orgulje

RELIGIOFONIJA

za soliste, zbor i orkestar

Pogani (Musica ritmica)

Židovi (Musica coloristica)

Budisti (Musica architectonica)

Muslimani (Musica articulata)

Muzika (Musica dinamica)

Rad (Musica harmonica)

Solisti:

Margareta Matišić, alt

David Šeb, bariton

Tomislav Tukša, tenor

Teo Visintin, bas

Recitatori:

Lucia Stefania Glavich Mandarić

Filip Sertić

Simfonijski orkestar i Zbor Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu
Mladen Tarbuk, dirigent

Muzička akademija
Akademija dramske umjetnosti
Akademija likovnih umjetnosti
Arhitektonski fakultet (Studij dizajna)

Rektor: Damir Boras, prof. dr. sc.

Dekani: Dalibor Cikojević, red. prof. art. (MA)
Borna Baletić, red. prof. art. (ADU)
Aleksandar Battista Ilić, red. prof. art. (ALU)
Boris Koružnjak, red. prof. mr. sc. (AF)

Dirigent: Mladen Tarbuk, red. prof. art. (MA)

Redatelj: Borna Baletić, red. prof. art. (ADU)

Animacija: mentor Milan Trenc, izv. prof. art. (ALU)

Montaža: mentor Davor Švaić, doc. art. (ADU)

Voditeljica zbora: Jasenka Ostojić, izv. prof. art. (MA)

Solisti: Margareta Matišić, alt / usavršavanje (MA)
David Šeb, bariton / 4. g. integriranog studija pjevanja (MA)
Tomislav Tukša, tenor / 3. g. integriranog studija pjevanja (MA)
Teo Visintin, bas

Mentori solista (MA):

Vlatka Oršanić, red. prof. art. (Margareta Matišić, David Šeb)
Giorgio Surian, izv. prof. art. (Tomislav Tukša)

Glumci / recitatori:

Lucia Stefania Glavich Mandarić, 1. g. diplomskog studija glume (ADU)
Filip Sertić, 1. g. diplomskog studija glume (ADU)

Mentor glume: Borna Baletić, red. prof. art. (ADU)

Asistenti režije:

Lea Anastazija Fleger, 2. g. diplomskog studija kazališne režije i radiofonije (ADU)
Marina Pejnović, 2. g. diplomskog studija kazališne režije i radiofonije (ADU)

Mentor režije: Borna Baletić, red. prof. art. (ADU)

Animacije:

Lucija Blažek, 3. g. preddiplomskog studija, Odsjek za animirani film i nove medije, Modul animacija (ALU)

Tena Galović, 3. g. preddiplomskog studija, Odsjek za animirani film i nove medije, Modul animacija (ALU)

Paola Grbić, 3. g. preddiplomskog studija, Odsjek za animirani film i nove medije, Modul animacija (ALU)

Dora Ingrid Perković, 3. g. preddiplomskog studija, Odsjek za animirani film i nove medije, Modul animacija (ALU)

Marta Strazičić, 3. g. preddiplomskog studija, Odsjek za animirani film i nove medije, Modul animacija (ALU)

Sandro Toth, 3. g. preddiplomskog studija, Odsjek za animirani film i nove medije, Modul animacija (ALU)

Filip Ugrin, 3. g. preddiplomskog studija, Odsjek za animirani film i nove medije, Modul animacija (ALU)

Nikole Anne Taylor, 3. BA godina, Odsjek za animirani film i nove medije, Modul novi mediji (ALU)

Mentor: Milan Trenc, izv. prof. art. (ALU)

Realizacija videoprojekcije:

Donat Radas, 1. g. diplomskog studija montaže, smjer oblikovanja zvuka (ADU)

Mentor: Davor Švaić, doc. art. (ADU)

Oblikovanje svjetla: Ivan Štrok

Upravitelj spotlight reflektora: Matija Jelić

SIMFONIJSKI ORKESTAR MUZIČKE AKADEMIJE SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Koncertni majstor: Martin Krpan

I. violine: Martin Krpan, Ivo Jukić, Alberto Surina, Ivana Čuljak, Ana Tomšić, Alisa Šepić, Krešimir Stojanov, Mia Dugandžić Marić, Nika Maslač, Lara Rimac, Erika Radusinović, Antonio Palanović, Tadea Filipa Mamić

II. violine: Zvonimir Krpan, Marija Bašić, Eleonora Hil, Emanuela Jerčić, Tanja Prgomet, Klaudija Antonija Đikić, Jeremija Bundalo, Mia Marenčić, Ana Ivanov, Ivanica Novaković

Viole: Sonja Jugo, Višeslav Salopek, Sara Parađiković, Margareta Lukić, Danijel Rušec, Vjekoslav Lujić, Bianca Kostić, Ruben Škreblić

Violončela: Vid Veljak, Fabio Jurić, Iva Ilakovac, Martina Vuletić, Emanuel Pavon, Katarina Evetović, Stin Lebar

Kontrabasi: Gustav Barišin, Duje Serdarević, Adam Millan, Matija Kasaić Drakšić,

Harfa: Veronika Tadina

Čelesta: Asja Rizvić

Orgulje: Tea Kulaš

Flaute: Dijana Bistrovic, Ivana Mišić

Piccolo: Martina Vlastelica

Oboe: Antonio Haller, Dora Kmezić

Engleski rog: Manca Oberstar

Klarineti: Alen Kundih, Ivo Tikvica

Bas-klarinet: Ivan Andrijević

Fagoti: Lana Juranić, Sebastijan Tarbuk

Kontrafagot: Manuela Budiščak

Rogovi: Ante Medvidović, Matea Majić, Mijo Majić, Dario Kšenek

Trube: Tomislav Poljančić, Mislav Glavina, Hrvoje Horvat, Ivan Kolarević

Tromboni: Mario Puzović, Ivan Marincel, Zvonimir Marković

Tuba: Matej Jambreković

Timpani: Šimun Matišić

Udaraljke: Petar Pranjić, Marin Borščak, Rupert Čunko

Voditelj orkestra: Georg Draušnik, red. prof. art. (MA)

Nadzornik i poslužitelj orkestra: Nikša Gašpardić (MA)

ZBOR MUZIČKE AKADEMIJE SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Soprani: Darija Augušan, Magdalena Bačanek, Ana Marija Barišić, Dora Budimir, Vedrana Colić, Irma Dragičević, Josipa Dužić, Nina Franulović, Mia Gazdović, Margareta Gusek, Josipa Gvozdanić, Lucija Jelušić, Marija-Katarina Jukić, Barbara Kasić, Marta Katić, Gabrijela Kujundžić, Karla Ledić, Ines Lončar, Elizabeta Marjanović, Maja Sremec, Petra Šket, Petra Škoda, Lucija Tlač, Linda Uran, Melis Vlahović, Lucija Vočanec, Manuela Vuković, Tea Zec, Marija Žgela

Altovi: Karla Biondić, Jana Blažanović, Sara Blažev, Zohra Boukhatem, Petra Bugarin, Mirjam Bungić, Dagmar Drechslerova, Lucija Ercegovac, Marija Frančić, Ema Gross, Ines Grubišić, Dora Iveković, Ana Jazbec, Lucija Juričić, Lara Kelemen, Ema Kopi, Antonija Kovaček, Paulina Kovačević, Petra Kukavica, Tea Kulaš, Morana Lakotić, Barbara Lalić, Bernarda Lokner, Katarina Lončar, Lana Maletić, Tanja Manenica, Karla Mazzaroli, Kristina Medenjak, Lucija Mikelec, Julija Novosel, Katarina Pavlović, Daniela Perković, Antea Poljak, Andrea Rakitić, Lucija Rücker, Petra Stojaković, Katarina Tomaš, Matea Vrkljan, Josipa Vuković

Tenori: Matej Blečić, Tomislav Brebrić, Antonio Čorak, Martin Gelić, Filip Horvat, Jura Kaurinović, Matej Magdić, Marin Morić, Neven Resnik, Kristijan Sinković, Juraj Vivana Šokičić, Tin Ujević, Danijel Vučić, David Vuković

Basovi: David Batinić, Antonio Ceković, Dominik Došen, Martin Feller, Josip Frigan, Kristijan Glavan, Frane Zvonimir Golem, Antun Ivić, Jurica Jurasić Kapun, Josip Kapitanić, Ivan Kero, Filip Knežević, Andrej Križanec, Vedran Lesar, Luka Lovreković, Ivan Luić, Filip Merdić, Mateo Narančić, Franjo Pečarić, Lovro Peretić, Luka Petričić, Luka Polunić, Josip Prajz, Tomislav Ružak, Stjepan Schweizer, Vid Šarkanj, Ivan Šimatović, Mladen Šimić, Franjo Šoštarić, Krešimir Španić, Marko Trkulja, Luka Vidović, Filip Vincek, Damir Vlašić

Korepetitori zbora: Darijan Ivezić, ass. (MA)
Barbara Babić, 5. godina integriranog studija klavira (MA)

Voditeljica zbora: Jasenka Ostojić, izv. prof. art. (MA)

Asistent voditeljice zbora:
Jurica Petar Petrač, 1. godina integriranog studija dirigiranja (MA)

PRODUKCIJA

Izvršna produkcija: Vesna Rožić (MA)

Koordinacija produkcije:
Sabrina Smoković, 1. g. preddiplomskog studija produkcije (ADU)

Mentorica: Tatjana Aćimović, doc. art. (ADU)

Odnosi s javnošću: Ida Szekeres

Oblikovanje plakata i naslovnice programske knjižice:
Ena Begčević, 3. g. preddiplomskog studija vizualnih komunikacija (AF, SD)

Voditelj studija dizajna: Stipe Brčić, red. prof. art. (AF, SD)

Mentor: Ivan Doroghy, red. prof. art (AF, SD)

Asistentica: Romana Kajp, ass. (AF, SD)

Pokrate:

ADU = Akademija dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu

AF (SD) = Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Studij dizajna

ALU = Akademija likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu

MA = Muzička akademija Sveučilišta u Zagrebu

JOSIP ŠTOLCER SLAVENSKI

“Toliko je političkog i ideološkog tereta svaljeno na ramena tog nesretnog čovjeka, da bilo kakvo razumijevanje njegove glazbe postaje gotovo nemoguće.” Tim je riječima muzikolog Bojan Bujić sažeo problem razumijevanja glazbe i osobe Josipa Štolcера Slavenskog. Iako je Slavenski rođen u Čakovcu 1896. godine, znatan dio života proveo je izvan Hrvatske, zbog školovanja na konzervatorijima u Budimpešti i Pragu, a poslije je djelovao u Beogradu (od 1925. do smrti, 1955. godine, predavač je na srednjoj glazbenoj školi i muzičkoj akademiji). Zbog toga, kao i zbog tadašnje političke situacije, primjer Slavenskog pokazuje koliko politika i mjesto školovanja i djelovanja mogu utjecati na poimanje, ali i karijeru skladatelja. S jedne strane, pojedini autori skloni su isticati njegovu prisutnost u inozemstvu, uzdižući ga kao skladateljsku osobnost europskih razmjera (p्राizvedba njegova *Prvog gudačkog kvarteta* na festivalu suvremene komorne glazbe u Donaueschingenu 1924. godine, ugovor s uglednom izdavačkom kućom *Schott* ili kratkotrajni boravak u Parizu, samo su detalji iz njegove biografije koji ga vežu uz europska glazbena središta). S druge strane, položaj Slavenskog u ovdášnjoj glazbenoj sredini pokazuje se problematičnim. Nakon “zatišja” u izvođenju njegovih djela, šezdesetih se godina 20. st., osnivanjem Muzičkog biennala Zagreb, unekoliko mijenja horizont njihova motrenja, pa tako tadašnja mlada generacija skladatelja i muzikologa, zalažući se za Novu glazbu, u Slavenskom prepoznaje nekovrsnog prethodnika vlastitih nastojanja. Devedesetih godina, kad se zbog ojačanih nacionalnih osjećaja u našim krajevima oblikuje novo gledište u recepciji Slavenskog, ponovno dolazi do svojevrstne stagnacije u izvođenju njegovih djela. Posljedice toga u određenoj se mjeri osjećaju i danas, pa je jedino mjesto gdje on ostaje izvođeni skladatelj njegovo rodno Međimurje, odnosno Čakovec.

Iako se sam Slavenski htio ograditi od etiketiranja svojih glazbenih djela prema raznim političkim strujama i situacijama, to mu nije uvijek polazilo za rukom. Primjerice, s dolaskom nacionalsocijalizma njegova umjetnost u Njemačkoj postaje nepoželjnom. Njegov glavni izdavač *Schott* tada je odbio tiskanje *Religiofonije* zbog “internacionalnog obilježja” te ponajviše zbog stavka čiji je naslov *Židovi*. U Kraljevini Jugoslaviji ta je skladba pak naišla na osudu zbog posljednjeg stavka, koji tekstom zastupa ideju bratstva i slavi rad. Naslov stavka tada je promijenjen iz *Pesma radu* u *Pesma životu* pa se tako mogao shvatiti kao izraz “radnog čovjeka koji teži k višem i traži boga” (Rikard Schwarz), ako već nije izazivao kritike zbog “krajnje ljevičarske bezobzirnosti” (Miloje Milojević). S druge strane, u socijalističkoj Jugoslaviji problematičan je bio naslov djela u cjelini, koji je iz *Religiofonija* promijenjen u *Simfonija Orijenta*, a ideja djela protumačena je kao nadilaženje religijskih zabluda i prijelaz u socijalizam kao posljednji stadij evolucije čovjeka (Dušan Plavša).

Bez obzira na ideološka pitanja, samim bi se slušanjem Štolcerovih skladbi lako moglo zaključiti da je njihova najvažnija crta doista posezanje za folklornom građom, koja je u razdoblju i prostoru u kojem je Slavenski djelovao nerijetko implicirala neku vrstu nacionalnog stajališta. Međutim, folklorni prizvuk u njegovim djelima manje je rezultat povodjenja za idejom nacionalnog, a više njegova osobnog zanimanja. Takav Štolcerov stav dobro opisuje njegov suvremenik Rikard Schwarz, nazivajući skladatelja "romantičarom po ukusu i instinktu", ali u smislu njegova „oduševljenja za Balkan, za orijentalni i specifični muzički neiskorišteni svijet balkanskog poluotoka koji ga je tajanstvenošću i svojim misticizmom moćno privlačio". Odnosno, u njegovim je skladbama folklorni predložak prisutan tako da ne djeluje kao neko posebno sredstvo, već kao dio njegova *prirodnog* glazbenog izraza. Stoga se u kritičkim osvrtima o Slavenskom uloga folkloru u njegovoj glazbi ponekad potiskivala u drugi plan, da bi se istaknulo njegovo zanimanje za istraživanje novih zvukovnosti, za inovativnost i *suvremenost*. No Slavenski se nikad ne lišava folklornog izvora. Njegova primjena folklornih elemenata ne sastoji se od harmonizacije folklornih tema, odnosno uvrštavanja folklorne građe u *tradicionalni* slog, koji bi se mogao dijeliti na melodijski i harmonijski dio, nego mu ta građa postaje ishodište za drukčiji slog, za glazbu koja nije sazdana melodijsko-harmonijski, nego se usmjerava prema samom zvučanju. Slavenski to postiže uklanjanjem klasičnog motivsko-tematskog rada i stvaranjem svojevrsne zvukovne plohe građene od repetitivnih ritamskih i/li melodijskih (folklornih) obrazaca, koja se, kako glazbeno vrijeme protječe, *podobljava* uvođenjem novih, bilo ostinatnih bilo *ležećih* elemenata.

Spomenuti način rada s materijalom prisutan je i u **RELIGIOFONIJI** (1934.), skladbi u kojoj Slavenski ponavljanjem, ostinatom i gradacijom stvara svojevrsne zvučne *like*. Materijal kojim se koristi ovisi o naslovima pojedinih stavaka, odnosno o dotičnoj religiji, pri čemu nije izravno preuzet iz postojeće obredne glazbe, nego zvukom samo podsjeća na opći slušni dojam što ga obredna glazba pojedine religije ostavlja. Tako u prvom stavku, **Pogani**, solisti i zbor ponavljaju samo slog *ha!*, koji ne zvuči kao pjevanje, nego kao neartikulirano vikanje, čime se stvara atmosfera *predcivilizacijske*, *predreligijske* i *predglazbene* prvobitne ljudske zajednice. Osim naslova koji označava pojedine religije, svaki stavak skladbe ima i svoj *glazbeni* podnaslov; u slučaju prvog stavka posrijedi je naslov **Musica ritmica**. Upućuje na glazbu u kojoj gotovo i ne postoje određene tonske visine ni razvijena melodija – dominiraju ritam i boja glasa te dvije udaraljke (ksilofon i timpani, jedini instrumenti koji se čuju u tom stavku).

Drugi stavak, **Židovi**, podijeljen je u dva dijela. U prvome, instrumentalnom dijelu, dionica harfe ostinatno ponavlja karakterističan ljestvični niz. Postupno se uključuju drveni puhači, stvarajući instrumentacijsku i melodijsku gradaciju.

U drugome dijelu najviše se ističe bariton solo, donoseći tekst molitve *Kadiš*, čije stihove povremeno prekida zbor. Cijeli stavak završava riječju *Amen* koja simbolizira završetak molitve. Podnaslov stavka je **Musica coloristica**, što se odnosi na suprotstavljanje različitih boja: boje solista i zbora, ali i na boje tradicionalnih židovskih instrumenata, ponajprije harfe, instrumenta što ga svira kralj David.

Sljedeći je stavak naslovljen **Budisti – Musica architectonica**. Sastoji se od nekoliko jasno odijeljenih dijelova, od kojih svaki predstavlja gradaciju u odnosu na prethodni. Prvi je dio instrumentalan, stvarajući ponešto stereotipnu zvučnu sliku istočne Azije. U tom je stavku možda najočitije Štolcerovo pomalo naivno razumijevanje religija. On ih, naime, više vezuje uz kulturu, krajolik i tradicijsku glazbu određene lokacije, imitirajući je npr. primjenom pentatonike ili zvukom pojedinih instrumenata (ovdje su to čelesta, ksilofon, gong i flauta), nego uz samu vjeru. Nakon toga dolaze *pravi* religijski dijelovi (kao da se izvana ulazi u hram), u kojima se postupno stvara gradacija na temelju budističke mantre *Om mani padme hum*. Najprije je iznosi bariton solo uz minimalnu pratnju, koja se od jednog tona postupno razvija i obogaćuje, poprimajući konture melodije, što je tipičan primjer Štolcerova razvoja glazbene misli. Mantru zatim preuzimaju zbor i alt solo, uz već razvijenu melodiju, a postupno se uključuju i instrumenti. Naposljetku cijeli zbor, kao u vjerskom zanosu, pjeva mantru uz bogatu instrumentalnu pratnju.

Četvrti stavak nosi naslov **Kršćani – Musica melodica**. Simboliku vjere toga stavka Slavenski prikazuje uglazbljenjem teksta *Kyrie eleison*, koristeći se tehnikom kanona u zboru i pritom oblikujući melodijske misli u starocrkvenim ljestvicama, odnosno modusima.

Peti stavak, **Muslimani – Musica articulata**, sastoji se od tri dijela. U prvome dijelu (*Ezan*) bogato ornamentirana dionica solista prikazuje mujezinov poziv na molitvu. Slijedi instrumentalni dio, *Taksim*, oblikovan poput improvizacije karakteristične za tursku i arapsku glazbu. Na to se nastavlja posljednji dio, *Ples derviša*, u kojemu se ističe ponavljanje riječi *Hu*, koja znači *On*, a odnosi se na Alaha.

Za razliku od prethodnih, šesti je stavak, naslovljen **Muzika – Musica dinamica**, slobodnije pisan, budući da se skladatelj tu nije morao pridržavati pravila kako valja prikazati određenu religiju. Bez obzira na to, i u tome je stavku zamjetan njegov karakterističan način razvijanja glazbenog materijala, koji se ne temelji na načelu tematsko-motivskog rada u klasičnom smislu, već na postupnoj gradaciji manjih zaokruženih glazbenih misli. Posebnost stavka je u tome što u njemu ne nastupa ljudski glas, što formalno i slušno zaokružuje kompoziciju čiji je vrhunac u posljednjem stavku.

Sedmi je stavak, **Rad – Musica harmonica**, jedini u kojemu se Slavenski koristi svojim jezikom. Bez obzira na razne konotacije što ih je ovaj stavak dobivao ovisno o političkim okolnostima, u glazbenom je smislu riječ o svojevrsnoj završnici *Misterija*, odnosno skladbe koja završava jasnim, odrješitim i uzvišenim stavkom u svijetlom i stabilnom C-duru, predstavljajući tako svojevrsan izvor u koji utječu sve religije. Ideja o *velikom djelu*, u kojemu bi se ozbiljile težnje prema *mističnom*, *univerzalnom* i *svetom*, Slavenskoga je zaokupljala još od rane mladosti. Premda skladatelj ovo djelo, nazivajući ga *Misterijem*, nikad nije realizirao, pronađene su odgovarajuće skice koje upućuju na pojedine dijelove, od koji su se neki razvijali u samostalne kompozicije. *Misterij* je utoliko ishodište i *Religiofonije* i *Chaos*a.

Orkestralna skladba **CHAOS** dovršena je 1932. godine. Obilježje je i toga djela, u izvedbi kojega uz veliki orkestar sudjeluju i orgulje, orijentacija na zvučanje, udružena s gestom bujanja ili *napredovanja* zvuka, odnosno gradacije. U *Chaosu* je ta crta čak naglašenija nego u *Religiofoniji*. Instrumentalni slojevi i tu su oblikovani tehnikom ostinata koji, zbog gustoće orkestracije, nakon izvjesnog vremena počinju poprimati obilježja zvučne plohe. Nad njom se, doduše, pojavljuje i prepoznatljiviji tematski materijal, no on se nikad ne razvija, nego se pojavljuje ili kao svojevrsan ornament ili s vremenom urasta u zvučnu plohu, čime je dodatno ojačava, stapa se s njom i tako nestaje. Čak ni tema, inače folklornog prizvuka, ne dolazi tako do nekog samoostvarenja, već se utapa u moru zvučanja. Ideja *kaosa* u skladbi se pojavljuje dvojako: s jedne strane kretanjem u domeni tonske sveukupnosti, tj. kromatskog totala, a s druge strane utjelovljena u metafizičkoj koncepciji *kozmogonije* (čije je ishodište već spomenuti Štolcerov nacrt *Misterija*). Djelo je upravo u toj drugoj dimenziji svojevrsan prijestup, iznevjeravajući temeljni element kozmogonije, hod od kaosa k uređenu kozmosu, budući da *kaotičnost* tijekom skladbe neprestano jača, trijumfirajući završnim akordom. Na završetku se, naime, glazbeni materijal pojavljuje u svojem najkaotičnijem stanju, stanju tonske sveukupnosti – kromatskom totalu. Misao o tome da biografije, stilske i kulturno-političke analize često ostavljaju po strani slušanje, i samome je Slavenskom bila bliska, kad je o svojoj *Religiofoniji* rekao: “Bez obzira na ono što bi se o njoj moglo reći – ja znam da je ona jedno monumentalno djelo. A i svi mi, bez obzira na dnevni kurs, na muzičku politiku, znamo vrlo dobro između sebe ko šta vredi. Zar ne?”

Vedran Lesar, 4. g. integriranog studija muzikologije (MA)
Helena Skljarov, 5. g. integriranog studija muzikologije (MA)
Jelena Sviben, 5. g. integriranog studija muzikologije (MA)
Mentor: Dalibor Davidović, izv. prof. dr. sc. (MA)

TEKSTOVI KOJE RECITIRAJU GLUMCI

CHAOS

Prije mora i zemlje i neba, koje sve krije,
Oblik prirode jedan po svemu bješe svijetu,
Haos mu bijaše ime: neuredna i grdna hrpa,
Ništa drugo do troma težina, nesložne klice
Rđavo složenih stvari sabjene na mjestu istom.

Nije tad Titan još po svijetu rasipo zrake,
Rastući Feba još nije obnavljala svojih rogova,
Zemlja ne bješe još oblivena uzduhom nit je
Treptjela s teretom svojih u njemu, Amfitrita nije
Oko širokog kruga zemaljskog još pružala ruku.

Kako zajedno bješe i zemlja i voda i uzduh,
Zemlja ne bješe stalna, a tekuća ne bješe voda,
Uzduh bez svjetlosti bješe, bez oblika svojega svašto;
Jedno je smetalo drugom, jer u istom tijelu bilo
Hladno se s vrućim, mokro sa suhim, meko sa tvrdim,
Ono, što nema težine, sa onim, što ima težinu.

Publike Ovidije Nazon: *Metamorfoze*

RELIGIOFONIJA

POGANI

Čovječji se rod
Nek bogova boji!
U rukama vječnim
Imadu svu vlast,
I rade sa njome,
Što god im se sviđi.
Kog podignu, taj se
Nek dvostruko boji!
Vrh oblaka, stijena
Su stolice spremne
Kraj stolova zlatnih.
A nastane l'spor
Tad padaju gosti
Sa sramom i rugom

U noćne dubine,
I čekaju zalud.
U tminama speti,
Na pravedan sud.
Al'odtaju nozi

U slavama vječnim
Za stolima zlatnim.
Koračaju s br'jega
Na bregove druge:
Iz ponornih ždr'jela
Dah prigušenih se
Titana im puši
U lakom oblaku
Ko žrtveni kad.

J. W. von Goethe: *Ifigenija na Tauridi*

ŽIDOVİ

Budi veliko i sveto ime Gospodnje u svijetu
koji je on stvorio po volji svojoj: Dođi kraljevstvo njegovo
(i neka se veseli koji je izbavljen)

Za života vašeg i za dana vaših i za života svega doma Izraelova
odmah i u vrijeme skoro, i recite Amen.

Budi blagoslovljeno i slavljeno i proslavljeno i uzvišeno očitivalo se u slavi
bilo uzvisivano i slavljeno ime njegovo sveto.

Blagoslovljen on – koji je iznad svakog blagoslova, pjesme i slave i štovanje
što se iskazuje

u ovom svijetu – i recite Amen.

Amen. Amen. Budi ime Gospodnje blagoslovljeno u vijeke vjekova.

Židovska molitva *Kadiš*

BUDISTI

Oblik je praznina, praznina je oblik; praznina nije ništa drugo do oblik, oblik
ništa drugo do praznina. Na isti način, osjećaji, percepcija, mentalne tvorbe i
svijest jesu praznina. Stoga su Shariputra, sve dharme prazne. One nemaju
karakteristika. Ne rađaju se niti umiru. Nisu ni prljave ni čiste. Niti rastu niti
opadaju. Zato, Shariputra, u praznini ne postoji ni oblik, ni osjećaj, ni percepcija,
ni mentalne tvorbe, ni svijest; Ni oko, uho, nos, jezik, tijelo, um; ni oblik, ni zvuk,
ni miris, ni okus, ni dodir, ni dharme; Ni dhatu oka, uha, nosa, jezika, tijela, ni
dhatu uma, niti dhatu dharmi, niti dhatu mentalne svijesti: Nema neznanja,
ni dokidanja neznanja, ni starosti ni smrti, ni dokidanja starosti i smrti; Nema
patnje, ni izvora patnje, ni prestanka patnje, ni puta, ni mudrosti, ni postignuća,
niti ne-postignuća. Zato Shariputra, budući da bodhisattve nemaju postignuća,
oni borave u Savršenoj mudrosti. Budući da u njima nema zatamnjenja uma,
ne znaju za strah. Oni nadilaze sve što je lažno i ostvaruju potpunu nirvanu.
Sve Buddhete triju vremena, ostvarujući ovu savršenu mudrost bivaju potpuno
probuđeni u neprevaziđenom, istinskom, potpunom prosvjetljenju.

Iz Sutre srca savršene mudrosti

KRŠĆANI

Blago siromasima duhom: njihovo je kraljevstvo nebesko!

Blago ožalošćenima: oni će se utješiti!

Blago krotkima: oni će baštiniti zemlju!

Blago gladnima i žednima pravедnosti: oni će se nasititi!

Blago milosrdnima: oni će zadobiti milosrđe!

Blago čistima srcem: oni će Boga gledati!

Vi ste sol zemlje.

Vi ste svjetlost svijeta.

Čuli ste da je rečeno: Oko za oko, zub za zub!

A ja vam kažem: pljusne li te tko po desnom obrazu, okreni mu i drugi.

Ljubite svoje bližnje kao sami sebe.

Ljubite neprijatelje, molite za one koji vas progone.

Budite dakle savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski.

Iz Evanđelja po Mateju: Govor na gori

MUSLIMANI

Bog je velik. Bog je velik. Bog je velik. Bog je velik!

Svjedočim da nema boga do Allâha.

Svjedočim da je Muhamed božji poslanik.

Pristupite molitvi. Pristupite molitvi.

Pristupite spasenju. Pristupite spasenju!

Bog je velik!

Nema boga do Allâha!

GLAZBA

Glazba je umjetnost čiji je medij zvuk koji organiziramo u vremenu i prostoru.

Glazba je umjetnost tona koja oplemenjuje čud čovjeka, budi osjećaj za red i ljepotu.

Za glazbu možemo reći da je umjetnost koja se izražava pjevanim i/ili sviranim tonovima, raznim zvukovima, šumovima i tišinom između njih.

Glazba je uobličeno vrijeme, budući da se može doživjeti samo u tijeku nekog vremena.

Glazba govori o onome o čemu je nemoguće šutjeti, ali se ne može izreći riječima.

Glazba je jezik na kojem se ne može lagati.

Glazbu možda čine samo tonovi među crtovljem, ali to je moj život.
Bez glazbe bi život bio pogreška.
Glazba je najvažniji dio odgoja.
Ritmovi i tonovi prodiru duboko u dušu i najsnažnije je potresaju.

Kada se začu Božja riječ, ta se riječ pojavi u svakom stvoru, i taj glas bijaše život u svakom stvoru. Iz iste riječi čovjekov um stvara svoja djela, iz istoga glasa iznosi svoja djela zvučeći, uzvikujući i pjevajući, kao što oštrinom svoga umijeća u stvorenjima daje da zazvuče kitare i timpani.

Hildegard von Bingen (1098.-1179.)

RAD

Rad krijepi mladost, veseli starost, krasi sreću, a nesreći pruža utjehu.
Izaberi posao koji voliš i nećeš morati raditi niti jedan dan u svome životu.

Sve što radiš, radi pažljivo i misli na kraj.
Rad pobjeđuje sve.

U jednostavnosti svog običnog posla i svakodnevnog rada trebaš otkriti tajnu – skrivenu mnogima – Ljubav.

Rad, pokret, život
Stvara radost
Krijepi mladost vječito.

Slava radu, slava pokretu, slava životu!

Nakladnik: Koncertna dvorana Vatroslava Lisinskog

Za nakladnika: Dražen Sirišćević, ravnatelj

Producentica programa: Ana Boltužić

Urednica: Ana Boltužić

Lektorica: Rosanda Tometić

Oblikovanje, grafička priprema i tisak: Intergrafika TTŽ d. o. o., Zagreb

Naklada: 350 primjeraka

Cijena: 20 kuna

www.lisinski.hr

LISINSKI
ARIOSO
GLAS ZA
LISINSKI
NEPROCJENJIV DOŽIVLJAJ!
15\16

NAJAVLJUJEMO!

Završni koncert senzacionalnog ciklusa
s najvećom opernom zvijezdom iz Rusije

13. SVIBNJA 2016.

DMITRIJ
HVOROSTOVSKIJ
bariton

Simfonijski orkestar grada Kaunasa
Konstantin Orbeljan, DIRIGENT

Cijene ulaznica: 260, 290, 320 kn

A photograph of a man with short grey hair, smiling, wearing a dark tuxedo jacket, a white shirt, and a dark bow tie. He is standing next to a grand piano. The background is a stage with blue and orange lighting.

**LISINSKI
SUBOTOM
UVIJEK
LISINSKI**
NEPROCJENJIV DOŽIVLJAJ!

23. SVIBNJA 2016.
IVO POGORELIĆ
GLASOVIR

Poštovani posjetitelji,
Obavještavamo Vas da će se završni
koncert ciklusa *Lisinski subotom*,
recital maestra Ive Pogorelića, umjesto
predviđenog datuma 23. travnja,
održati u novome terminu,
U Ponedjeljak, 23. Svibnja 2016.

Zahvaljujemo na razumijevanju.

Subota, 24. rujna 2016.
ARNOLD SCHÖNBERG:
GURRE-LIEDER

Simfonijski orkestar i Zbor HRT-a
Zbor MA u Zagrebu
Orkestar i Zbor Opere HNK Zagreb
Nikša Bareza, dirigent

Subota, 8. listopada 2016.
CAMERON CARPENTER
ORGULJE

Subota, 22. listopada 2016.
TOKIJSKI SIMFONIJSKI ORKESTAR

Jonathan Nott, dirigent
Isabelle Faust, violina

Subota, 5. studenoga 2016.
SIMFONIJSKI ORKESTAR MLADIH
TERESA CARREÑO

Christian Vásquez, dirigent
Jian Wang, violončelo

Subota, 26. studenoga 2016.
SIMFONIJSKI ORKESTAR
I ZBOR MUZIČKE AKADEMIJE

Mladen Tarbuk, dirigent

Subota, 10. prosinca 2016.
BUDIMPEŠTANSKI
FESTIVALSKI ORKESTAR

Iván Fischer, dirigent
Leonidas Kavakos, violina

Subota, 4. veljače 2017.
KOMORNA AKADEMIJA
IZ POTSDAMA

Trevor Pinnock, čembalo i umjetničko vodstvo
Emmanuel Pahud, flauta

Subota, 18. veljače 2017.
ALJOŠA JURINIĆ
GLASOVIR

Subota, 18. ožujka 2017.
PETRIT ČEKU
GITARA

Gitarski trio Elogio
Pavao Mašić, orgulje i čembalo
Zagrebački solisti

Subota, 8. travnja 2017.
SIMFONIJSKI ORKESTAR
I ZBOR MUZIČKE AKADEMIJE

Mladen Tarbuk, dirigent

Subota, 13. svibnja 2017.
IVO POGORELIĆ
GLASOVIR

Subota, 20. svibnja 2017.
NOVOSIBIRSKA FILHARMONIJA

Gintaras Rinkevičius, dirigent
Vadim Rjepin, violina

NOVA SEZONA

LISINSKI
SUBOTOM
UVJEK
LISINSKI
NEPROCJENJIV DOŽIVLJAJ!
16\17

LISINSKI
SUBOTOM
UVJEK
LISINSKI
NEPROCJENJIV DOŽIVLJAJ!
16\17

NOVA SEZONA

KONCERTNA DVORANA CONCERT HALL

LISINSKI

NEPROCJENJIV DOŽIVLJAJ INVALUABLE EXPERIENCE

EMMANUEL PAHUD
flauta

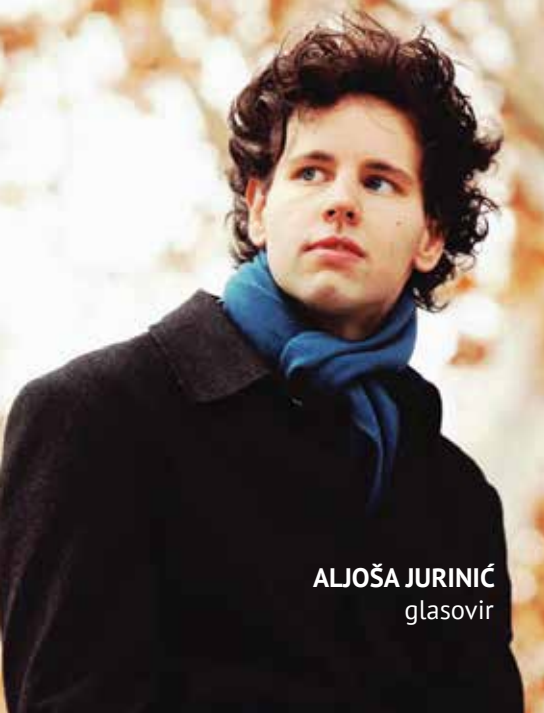
**ARNOLD SCHÖNBERG: GURRE-LIEDER • NIKŠA BAREZA • SIMFONIJSKI ORKESTAR HRVATSKE
MLADIH TERESA CARREÑO • CHRISTIAN VÁSQUEZ • JIAN WANG • SIMFONIJSKI ORKESTAR
ORKESTAR • IVÁN FISCHER • KOMORNA AKADEMIJA IZ POTSDAMA • TREVOR PINCHAS**

LEONIDAS KAVAKOS
violina

ISABELLE FAUST
violina

ALJOŠA JURINIĆ
glasovir

CAMERON CARPENTER
orgulje

RT-A • TOKIJSKI SIMFONIJSKI ORKESTAR • JONATHAN NOTT • SIMFONIJSKI ORKESTAR
STAR I ZBOR MUZIČKE AKADEMIJE • MLADEN TARBUK • BUDIMPEŠTANSKI FESTIVALSKI
NNOCK • IVO POGORELIĆ • NOVOSIBIRSKA FILHARMONIJA • GINTARAS RINKEVIČIUS

VADIM RJEPIŃ
violina

PETRIT ÇEKU
gitara

LISINSKI SUBOTOM UVIJEK LISINSKI

NEPROCJENJIV DOŽIVLJAJ!

GRAD ZAGREB

CROATIA OSIGURANJE
osiguranje 1884

Zagreb
moj grad

tportal.hr

KONCERTNA DVORANA CONCERT HALL

LISINSKI

NEPROCJENJIV DOŽIVLJAJ | INVALUABLE EXPERIENCE